

BẢN TIN PHÁP LUẬT THÁNG 10/2026

MỤC LỤC

A - VĂN BẢN MỚI CỦA NHÀ NƯỚC

1. Nghị định 42/2026/VBHN-NĐ-BTC về quản lý và sử dụng vốn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA) và vốn vay ưu đãi nước ngoài.
2. Nghị quyết 43/2026/NQ-CP về việc kéo dài thời hạn áp dụng thuế nhập khẩu ưu đãi, thuế bảo vệ môi trường, thuế giá trị gia tăng đối với mặt hàng xăng, dầu, nguyên liệu sản xuất xăng, dầu và nhiên liệu bay.
3. Thông tư 145/2026/TT-BTC quy định hoạt động đăng ký, lưu ký, bù trừ và thanh toán giao dịch chứng khoán.
4. Thông tư 111/2026/VBHN-TT-NHNN quy định về giám sát và thực hiện giám sát các hệ thống thanh toán quan trọng, hoạt động cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán do Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành.
5. Quyết định 2777/QĐ-BTC công bố thủ tục hành chính sửa đổi, bổ sung trong lĩnh vực Đầu tư theo phương thức đối tác công tư thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Tài chính.

B - CÁC CÔNG VĂN HƯỚNG DẪN, GIẢI ĐÁP

1. Công văn 7191/CT-QLNT hướng dẫn về chính sách miễn thuế thu nhập doanh nghiệp (TNDN) đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa đăng ký kinh doanh lần đầu.
2. Công văn 7256/CT-QLNT về chính sách thuế giá trị gia tăng.
3. Công văn 22446/CHQ-NVTHQ về áp dụng mức thuế.
4. Công văn 7341/CT-QLNT về lệ phí trước bạ.
5. Công văn 7403/CT-TMĐT hướng dẫn nghĩa vụ thuế đối với cá nhân cung cấp sản phẩm và dịch vụ nội dung thông tin số và tiếp thị liên kết trong thương mại điện tử.
6. Công văn 7391/CT-QLNT về thời điểm lập hóa đơn.

A – VĂN BẢN MỚI CỦA NHÀ NƯỚC

Ngày 28/9, Nghị định 42/2026/VBHN-NĐ-BTC về quản lý và sử dụng vốn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA) và vốn vay ưu đãi nước ngoài được Bộ Tài chính ban hành.

Văn bản hợp nhất 42/2026/VBHN-NĐ-BTC do Bộ Tài chính ban hành ngày 28/9/2026, hợp nhất Nghị định 242/2025/NĐ-CP về quản lý và sử dụng vốn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA) và vốn vay ưu đãi nước ngoài với các nội dung sửa đổi, bổ sung tại Nghị định 119/2026/NĐ-CP. Văn bản quy định việc quản lý, sử dụng nguồn vốn ODA, vốn vay ưu đãi do chính phủ nước ngoài, tổ chức quốc tế và các tổ chức liên quan cung cấp cho Nhà nước hoặc Chính phủ Việt Nam; đồng thời áp dụng đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân tham gia hoặc có liên quan đến việc quản lý, sử dụng nguồn vốn này và vốn đối ứng của Việt Nam.

Nội dung quy định về nguyên tắc quản lý, cơ chế tài chính trong nước, quy trình chuẩn bị và thực hiện chương trình, dự án sử dụng vốn ODA, vốn vay ưu đãi, cũng như trách nhiệm của các cơ quan chủ quản và đơn vị liên quan. Đối với dự án thuộc nhiệm vụ chi của ngân sách trung ương, vốn vay ODA và vốn vay ưu đãi nước ngoài được cấp phát toàn bộ từ ngân sách trung ương; đối với dự án thuộc nhiệm vụ chi của ngân sách địa phương, việc cấp phát hoặc cho vay lại được thực hiện theo quy định về cho vay lại vốn vay ODA, trong đó địa phương có tỷ lệ bổ sung cân đối từ ngân sách trung ương từ 40% trở lên được cấp phát toàn bộ vốn vay.

Văn bản hợp nhất giúp thống nhất các quy định đang có hiệu lực về quản lý và sử dụng vốn ODA, vốn vay ưu đãi nước ngoài, thay thế các quy định trước đây theo Nghị định 114/2021/NĐ-CP và Nghị định 20/2023/NĐ-CP.

Ngày 30/9, Nghị quyết 43/2026/NQ-CP về việc kéo dài thời hạn áp dụng thuế nhập khẩu ưu đãi, thuế bảo vệ môi trường, thuế giá trị gia tăng đối với mặt hàng xăng, dầu, nguyên liệu sản xuất xăng, dầu và nhiên liệu bay được ban hành.

Nghị quyết 43/2026/NQ-CP kéo dài thời hạn áp dụng các chính sách thuế đối với xăng, dầu, nguyên liệu sản xuất xăng, dầu và nhiên liệu bay. Cụ thể, thời hạn áp dụng thuế nhập khẩu ưu đãi theo Nghị quyết 25/2026/NQ-CP và Nghị định 72/2026/NĐ-CP, cùng các quy định về thuế bảo vệ môi trường và thuế giá trị gia tăng theo Nghị quyết 19/2026/QH16, được kéo dài đến hết ngày 31/12/2026.

Chính sách mới có hiệu lực từ 01/10/2026 đến hết 31/12/2026, nhằm góp phần bảo đảm an ninh năng lượng, ổn định thị trường xăng dầu và hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội. Thuế tiêu thụ đặc biệt đối với xăng tiếp tục thực hiện theo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt và các văn bản hướng dẫn hiện hành. Trường hợp cần điều chỉnh thời hạn để phù hợp với tình hình kinh tế - xã hội, an ninh năng lượng và thị trường xăng dầu, Bộ Công Thương có thể đề xuất Bộ Tài chính trình Chính phủ xem xét, quyết định.

Ngày 30/9, Thông tư 145/2026/TT-BTC quy định hoạt động đăng ký, lưu ký, bù trừ và thanh toán giao dịch chứng khoán do Bộ Tài chính ban hành.

Thông tư 145/2026/TT-BTC do Bộ Tài chính ban hành ngày 30/9/2026, quy định chi tiết về hoạt động đăng ký, lưu ký, bù trừ và thanh toán giao dịch chứng khoán; đồng thời quy định về quỹ hỗ trợ thanh toán, quỹ bù trừ và quỹ phòng ngừa rủi ro nghiệp vụ. Đối tượng áp dụng gồm VSDC, các Sở Giao dịch Chứng khoán, ngân hàng thanh toán, công ty chứng khoán, ngân hàng thương mại, thành viên lưu ký, thành viên bù trừ, tổ chức phát hành và các tổ chức, cá nhân liên quan. Văn bản có hiệu lực từ 16/11/2026, thay thế Thông tư 119/2020/TT-BTC.

Các quy định tập trung vào nghiệp vụ đăng ký chứng khoán, điều chỉnh thông tin, hủy đăng ký, chuyển quyền sở hữu và thực hiện quyền cho người sở hữu chứng khoán, cùng với hoạt động lưu ký, bù trừ và thanh toán giao dịch. Hồ sơ, tài liệu và báo cáo điện tử trong các hoạt động nghiệp vụ được thực hiện theo quy chế của VSDC và có giá trị pháp lý tương đương chứng từ giấy.

Thông tư không điều chỉnh hoạt động bù trừ, thanh toán đối với chứng khoán phái sinh, trái phiếu doanh nghiệp riêng lẻ, công cụ nợ của Chính phủ, trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh và trái phiếu chính quyền địa phương; cũng không điều chỉnh quỹ bù trừ trong hoạt động bù trừ, thanh toán chứng khoán phái sinh. Với các loại chứng khoán này, trường hợp có quy định khác hoặc chưa được quy định tại Thông tư 145 thì thực hiện theo pháp luật chuyên ngành tương ứng.

Thông tư 111/2026/VBHN-TT-NHNN quy định về giám sát và thực hiện giám sát các hệ thống thanh toán quan trọng, hoạt động cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán do Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành

Văn bản hợp nhất 111/2026/VBHN-TT-NHNN ngày 06/10/2026 do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành, hợp nhất Thông tư 41/2024/TT-NHNN và các văn bản sửa đổi, bổ sung, quy định về giám sát các hệ thống thanh toán quan trọng và hoạt động cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán. Phạm vi giám sát bao gồm Hệ thống Thanh toán điện tử liên ngân hàng Quốc gia, hệ thống thanh toán ngoại tệ, hệ thống thanh toán tiền giao dịch chứng khoán, hệ thống bù trừ, chuyển mạch giao dịch tài chính và các tổ chức được cấp phép cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán. Việc giám sát được thực hiện thông qua theo dõi hoạt động, kiểm tra tại chỗ, đánh giá và đưa ra cảnh báo, khuyến nghị nhằm bảo đảm các hệ thống thanh toán hoạt động an toàn, ổn định và tuân thủ pháp luật.

Đối với các hệ thống thanh toán quan trọng, nội dung giám sát tập trung vào tình hình hoạt động, quản trị rủi ro, việc tuân thủ pháp luật và các thay đổi trong quy trình, quy chế của hệ thống. Đối với hoạt động trung gian thanh toán, Ngân hàng Nhà nước giám sát việc tuân thủ quy định pháp luật và công tác quản trị rủi ro; các tổ chức liên quan phải cung cấp báo cáo, thông tin, dữ liệu và phối hợp khi được kiểm tra. Văn bản cũng quy định chế độ báo cáo điện tử theo ngày, tháng, quý, 6 tháng và năm; đồng thời yêu cầu báo cáo đột xuất khi phát sinh rủi ro, sự cố, trong đó tổ chức vận hành phải thông báo ngay khi sự cố làm gián đoạn hoạt động của hệ thống thanh toán quan trọng quá 30 phút.

Ngày 6/10, Quyết định 2777/QĐ-BTC công bố thủ tục hành chính sửa đổi, bổ sung trong lĩnh vực Đầu tư theo phương thức đối tác công tư thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Tài chính.

Quyết định 2777/QĐ-BTC ngày 06/10/2026 của Bộ Tài chính công bố các thủ tục hành chính được sửa đổi, bổ sung trong lĩnh vực đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP) thuộc phạm vi quản lý của Bộ Tài chính. Các thủ tục được cập nhật trên cơ sở những thay đổi của Luật PPP và các nghị định hướng dẫn, đặc biệt là Nghị định 377/2026/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung quy định về đầu tư theo phương thức PPP và dự án hợp đồng Xây dựng – Chuyển giao (BT). Quyết định đồng thời thay thế Quyết định 3453/QĐ-BTC ngày 10/10/2025 và có hiệu lực kể từ ngày ký.

Nội dung sửa đổi tập trung vào trình tự, hồ sơ, thời hạn và cơ quan thực hiện đối với các thủ tục chuẩn bị, thẩm định, phê duyệt và điều chỉnh dự án PPP, trong đó có dự án BT không yêu cầu thanh toán do nhà đầu tư đề xuất. Một số thủ tục được quy định thời hạn cụ thể như 05 ngày làm việc để trả lời việc chấp thuận nhà đầu tư lập báo cáo nghiên cứu khả thi và không quá 15 ngày để thẩm định báo cáo nghiên cứu khả thi. Đáng chú ý, đối với một số thủ tục cấp tỉnh, việc nộp hồ sơ đề xuất dự án PPP được thực hiện trên Hệ thống mạng đấu thầu quốc gia theo lộ trình từ ngày 01/01/2027; trong thời gian chưa áp dụng, nhà đầu tư có thể nộp trực tiếp hoặc qua bưu chính.

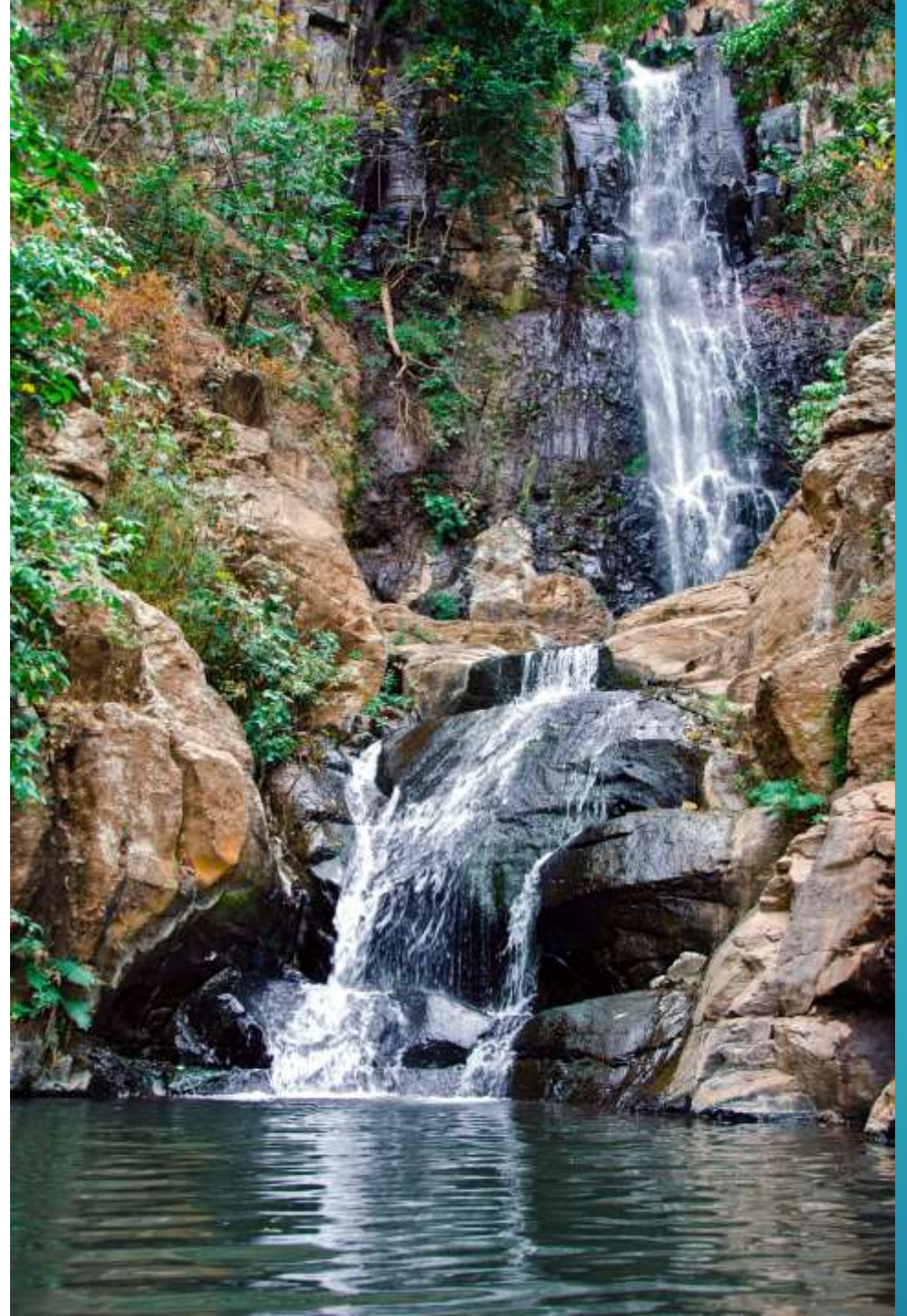

B – CÁC CÔNG VĂN HƯỚNG DẪN, GIẢI ĐÁP

Ngày 29/9, Công văn 7191/CT-QLNT trả lời công văn số 2383/CBA-QLDN ngày 19/8/2026.

Công văn 7191/CT-QLNT hướng dẫn về chính sách miễn thuế thu nhập doanh nghiệp (TNDN) đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa đăng ký kinh doanh lần đầu. Theo khoản 4 Điều 10 Nghị quyết 198/2025/QH15 và khoản 3 Điều 7 Nghị định 20/2026/NĐ-CP, doanh nghiệp thuộc diện này được miễn thuế TNDN trong 3 năm kể từ năm đầu tiên được cấp Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp lần đầu, với trường hợp doanh nghiệp thành lập trước khi Nghị quyết có hiệu lực thì được hưởng ưu đãi cho thời gian còn lại nếu vẫn đáp ứng điều kiện.

Tuy nhiên, ưu đãi không áp dụng đối với doanh nghiệp thành lập mới mà người đại diện theo pháp luật, thành viên hợp danh hoặc người có số vốn góp cao nhất đã từng giữ vai trò tương ứng tại doanh nghiệp khác đang hoạt động hoặc đã giải thể chưa đủ 12 tháng. Do đó, trường hợp ông Vũ Hải Đăng vừa là một trong những người có số vốn góp cao nhất tại Công ty Cổ phần Đông Bắc Capital, vừa là người đại diện theo pháp luật của một doanh nghiệp khác đang hoạt động, Công ty không được áp dụng chính sách miễn thuế TNDN theo quy định trên.

Ngày 1/10, Công văn 22446/CHQ-NVTHQ về áp dụng mức thuế.

Công văn 22446/CHQ-NVTHQ hướng dẫn việc áp dụng mức thuế đối với xăng, dầu, nguyên liệu sản xuất xăng, dầu và nhiên liệu bay theo Nghị quyết 43/2026/NQ-CP. Theo đó, thời hạn áp dụng mức thuế nhập khẩu ưu đãi, thuế bảo vệ môi trường và thuế GTGT theo các chính sách hiện hành được kéo dài đến hết ngày 31/12/2026, áp dụng từ ngày 01/10/2026. Thuế tiêu thụ đặc biệt đối với xăng tiếp tục thực hiện theo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt và các văn bản hướng dẫn.

Để thực hiện chính sách, Cục Hải quan yêu cầu các Chi cục Hải quan khu vực tuyên truyền, phổ biến quy định mới đến doanh nghiệp và các tổ chức, cá nhân liên quan. Đối với khai thuế GTGT trên hệ thống VNACCS/VCIS, từ ngày 01/10/2026 đến hết ngày 31/12/2026, tiếp tục sử dụng mã VK240 tại chỉ tiêu “Mã áp dụng thuế suất/mức thuế và thu khác” trên tờ khai hải quan điện tử nhập khẩu đối với hàng hóa thuộc diện không phải kê khai, tính nộp thuế GTGT theo Nghị quyết 43/2026/NQ-CP.

Ngày 2/10, Công văn 7341/CT-QLNT về lệ phí trước bạ.

Công văn 7341/CT-QLNT hướng dẫn việc xác định giá tính lệ phí trước bạ (LPTB) đối với nhà, đất. Theo đó, giá tính LPTB đối với đất được xác định theo giá đất tại Bảng giá đất do UBND cấp tỉnh ban hành, áp dụng tại thời điểm kê khai LPTB; giá trị đất được tính trên cơ sở diện tích đất chịu LPTB nhân với giá đất theo Bảng giá đất.

Đối với nhà, đất chuyển nhượng, nếu giá ghi trên hợp đồng mua bán nhà, đất cao hơn giá do UBND cấp tỉnh ban hành thì giá tính LPTB là giá ghi trên hợp đồng. Việc xác định giá tính LPTB thực hiện theo Nghị định 10/2022/NĐ-CP, Nghị định 175/2025/NĐ-CP và Thông tư 13/2022/TT-BTC.

Ngày 6/10, Công văn 7403/CT-TMĐT hướng dẫn nghĩa vụ thuế đối với cá nhân cung cấp sản phẩm và dịch vụ nội dung thông tin số và tiếp thị liên kết trong thương mại điện tử.

Công văn 7403/CT-TMĐT ngày 06/10/2026 của Cục Thuế hướng dẫn nghĩa vụ thuế đối với cá nhân có thu nhập từ hoạt động sáng tạo nội dung số, quảng bá sản phẩm và tiếp thị liên kết trên các nền tảng thương mại điện tử, nền tảng số. Theo đó, nếu cá nhân nhận thu nhập theo hợp đồng lao động thì khoản thu nhập được xác định là tiền lương, tiền công và thực hiện khấu trừ, kê khai thuế theo quy định. Trường hợp cá nhân hoạt động độc lập, nhận thu nhập từ nền tảng hoặc nhãn hàng thì được xác định là thu nhập từ kinh doanh, phải đăng ký thuế, kê khai và nộp thuế theo quy định.

Đối với tiếp thị liên kết trên nền tảng thương mại điện tử, Cục Thuế xác định đây là hoạt động cung cấp dịch vụ quảng cáo, thuộc nhóm sản phẩm, dịch vụ nội dung thông tin số và áp dụng thuế suất thuế thu nhập cá nhân 5%. Trường hợp nền tảng thương mại điện tử có chức năng đặt hàng trực tuyến và thanh toán như TikTok Shop thì chủ quản nền tảng có trách nhiệm khấu trừ, khai thay và nộp thay thuế đối với hộ, cá nhân kinh doanh trên nền tảng theo quy định.

Ngày 6/10, Công văn 7391/CT-QLNT về thời điểm lập hóa đơn.

Theo đó, cả trước và từ ngày 01/7/2026, thời điểm lập hóa đơn đều được xác định là thời điểm nghiệm thu, bàn giao công trình, hạng mục công trình hoặc khối lượng xây dựng, lắp đặt hoàn thành, không phân biệt đã thu được tiền hay chưa thu được tiền. Quy định từ ngày 01/7/2026 được thực hiện theo điểm c khoản 4 Điều 9 Nghị định 254/2026/NĐ-CP, kế thừa và thống nhất với quy định trước đó tại Nghị định 123/2020/NĐ-CP.

Về thời điểm xác định nghĩa vụ thuế GTGT, quy định pháp luật về thuế GTGT cũng xác định thời điểm đối với hoạt động xây dựng, lắp đặt phù hợp với thời điểm lập hóa đơn nêu trên. Cục Thuế khẳng định thời điểm lập hóa đơn hiện hành đối với hoạt động xây dựng, lắp đặt được kế thừa và thống nhất với thời điểm xác định thuế GTGT theo pháp luật về thuế. Trường hợp doanh nghiệp phát sinh vướng mắc thực tế, cần cung cấp đầy đủ hồ sơ, thông tin cho cơ quan thuế địa phương để được hướng dẫn, xử lý theo quy định.

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm:

Các thông tin trên Bản tin của Công ty Kiểm toán CPA VIETNAM được chúng tôi cập nhật từ các văn bản pháp quy do cơ quan nhà nước ban hành trên các phương tiện thông tin đại chúng và cho mục đích tham khảo. Bản tin này nhằm chuyển tới Quý vị các thông tin khái quát không bao gồm toàn bộ các nội dung cụ thể có liên quan và không được sử dụng như các thông tin tư vấn cụ thể. Các tổ chức, cá nhân nếu muốn áp dụng các quy định khái quát trong tài liệu này vào trường hợp cụ thể nào đó đều cần phải có sự tham khảo ý kiến của các chuyên gia tư vấn của chúng tôi. Do vậy, Công ty Kiểm toán CPA VIETNAM sẽ không chịu bất cứ thiệt hại do kết quả của việc người đọc chỉ dựa vào các thông tin khái quát trong tài liệu này.

Trụ sở chính

Tầng 8, Cao ốc Văn phòng VG Building,
235 Nguyễn Trãi, P. Khương Đình, TP. Hà Nội.

Tel: 024 3783 2121
Fax: 024 3783 2122

Chi nhánh Miền Bắc

Số 97 Trần Quốc Toàn,
P. Cửa Nam, TP. Hà Nội.

Tel: 024 7306 1268
Fax: 024 7306 1269

Văn phòng Đại diện

Tầng 3, tòa B Cao ốc Văn phòng VG Building,
235 Nguyễn Trãi, P. Khương Đình, TP. Hà Nội.

Tel: 024 6666 368
Fax: 024 6666 368

Chi nhánh Miền Nam

Tầng 4, Cao ốc Văn phòng Hoàng Anh Safomec,
7/1 Thành Thái, P. Diên Hồng, TP. Hồ Chí Minh.

Tel: 028 3832 9969
Fax: 028 3832 9959